

bage med Hensyn til Menighedernes Indflydelse paa, hvem der skal være Præst. Vi kan ogsaa gaa tilbage til den katolske Tid, men nu skal jeg holde mig til Kirkeordinansen af 1539, der gav Menighederne Indflydelse paa Præstevalg. Det hedder i Ribeartiklerne af 1542, hvor man gav et Tillæg til Ordinansen, at det med Hensyn til det direkte Præstevalg havde vist sig, at enkelte Kandidater kunde have Familieskab i Sognet, og saa kunde der blive stor Strid om, hvem der skulde indstilles, et stort Bulder, hedder det, kunde der blive derom, og derfor vilde man nu have den Bestemmelse indført, at der skulde vælges 7 Mænd til at afgøre den Ting, altsaa i Virkeligheden et Menighedsraad. Der skulde vælges 7 Mænd, som skulde foretage Præstevalg sammen med Provsten, og den Mand, som disse 7 Mænd valgte, skulde Menigheden lade sig nøje med. Man har altsaa allerede fra gammel Tid gjort den Opdagelse, at det direkte Præstevalg kunde give Anledning til stort Bulder og megen Agitation, og derfor fandt man det rimeligt at gaa over til et særligt Nævn, ganske som vi har det i Menighedsraadsloven. Det samme Forhold har for øvrigt vist sig andetsteds, hvor man havde det direkte Præstevalg. I Sønderjylland er det heller ikke ukendt, at der er Vanskeligheder ved et saadant Valg. Der kommer nemlig mange Bevæggrunde til at spille med ind, og i Sønderjylland kom der ved de direkte Præstevalg, de havde flere Steder, saadanne Bevæggrunde til at spille med ind, at den Præst, som havde siddet hidtil, blev siddende, fordi man syntes, han var skikkelig og ikke gjorde større Fortræd, og saa kunde man godt beholde ham, og ogsaa andre Hensyn kom til at spille med ind. Det har vist sig slet ikke at være saa heldigt med disse direkte Præstevalg; jeg vil ikke lopholde mig ved, at saaledes som de var forud for Genforeningen, var det kun i enkelte Tilfælde, det overhovedet havde nogen Betydning.

Vilde man som det ærede Medlem Hr. Povlsen gaa over til at vælge et Valgnævn af samme Størrelse som Menighedsraadet til sammen med Menighedsraadet at foretage Indstilling, vil det i Virkeligheden være paa Forhaand at udtale Mistillid til Menighedsraadet, som er valgt ogsaa med den Opgave for Øje at gøre Indstilling ved Præsteembedes Besættelse, og det saa meget mere efter det nye Lovforslag, som jo nu Tallet paa Menighedsraadsmedlemmerne udvides, saa at Mindretallene ved Forholdstalsvalget mere kan gøre deres Ret gældende

end hidtil. Det forekommer mig derfor, at den Tanke, at der skal vælges et særligt Valgnævn, naar Præsteembede skal besættes, ikke er anbefalelsesværdig, og jeg kan paa ingen Maade anbefale det paa gældende Ændringsforslag.

Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg talte om alle de store Mangler og Tilbageskridt, som disse Lovforslag skulde indeholde, navnlig for de sønderjydske Forholds Vedkommende. Men her tror jeg rigtignok, man maa sige, at de Punkter, som er fremdraget fra disse Møder nede i Sønderjylland, hviler i en uhyggelig Grad paa Misforstaaelse. Naar det siges, at der fratages ethvert fuldmyndigt Medlem af Folkekirken Valgret til Menighedsraadene, er det en ren og skær Misforstaaelse. Ethvert fuldmyndigt Medlem af Folkekirken faar jo netop Valgret, hvis han bare selv en eneste Gang i sit Liv gider begære det. Da vi i Kampaarene stod her og stredes om Valgretten og dens Betydning og om den privilegerede Valgret, som vi ønskede bort, vilde vi alle med Kyshaand have taget mod det Tilbud: I kan faa Valgret, alene hvis I vil begære det. Ingen vilde da have tænkt paa, at det var en Hindring for Valgretten, at man selv skulde ønske den. Saa siges der, at borgerlig Personregisterføring ved Fødsel, Vielse og Begravelse bliver frataget dem. Det tror jeg dog ikke, at noget Medlem her i Tinget vil paastaa, at det bliver frataget dem ved disse Love. Liturgisk Frihed og Ritualfrihed bliver paa ingen Maade berøvet dem ved disse Love; naar vi kommer til Forslagene om Indførelse af dansk Kirkelovgivning i Sønderjylland, kommer det jo nok nærmere paa Tale, men det Spørgsmaal afgøres ikke ved selve Loven, men ved kgl. Anordning. Det var ogsaa paa Tale i det kirkelige Udvalg, hvorfra der foreligger Forslag til en saadan kgl. Anordning, og hvis det tilfalder mig at skulle gøre Indstilling om en saadan kgl. Anordning, er det min Mening at unde Sønderjyderne hele den Frihed, der med Rette kan tilkomme dem, naar man tager Hensyn baade til Præster og til Menigheder dernede. Det direkte Præstevalg har jeg lige omtalt. Jeg tror ikke, at der her paa nogen Maade berøves Sønderjyderne noget, jeg tror, at der tværtimod gives dem en mere betryggende Ordning end den, de hidtil har haft. Og Punkt 5 i den nuværende Skoleordning, ifølge hvilken hverken Præst eller Menighedsraad har noget med Skolen at gøre, berøves dem jo ikke. Nej, alle disse Indvendinger har i Virkeligheden efter min